

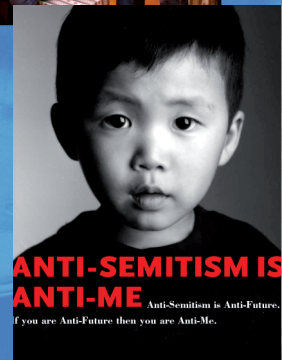
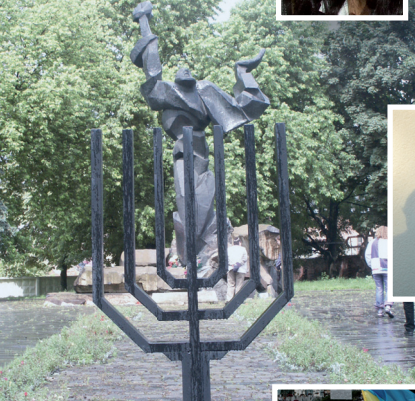
Частина 3

Упередження. You 2?

Навчальні матеріали з протидії дискримінації, расизму й антисемітизму
Дім Анни Франк, OSCE/ODIHR

СХВАЛЕНО МІНІСТЕРСТВОМ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (ПРОТОКОЛ № 5 ВІД 14 ГРУДНЯ 2008 РОКУ)

Познайомся з молодими людьми з різних країн Європи. Усі вони належать до різних груп і хочуть поділитися з тобою своїми міркуваннями про упередження та дискримінацію.

Роберт

"Мама назвала мене на честь актора Роберта Редфорда, хоча я на нього зовсім не схожий. Це досить сучасне ім'я, яке часто зустрічається у ромів".

Альбіна

"Арабською це означає 'мудрість'. У Ташкенті, де я народилась, кожна другу дівчинку звали Альбіна. У мене є також єврейське ім'я: Біна Камал".

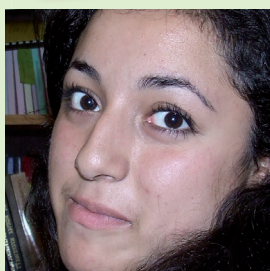
Александр

"Мене назвали на честь колишнього югославського короля, він був сербом".

Сара

"Моє прізвище суданське, і залежно від ситуації я вимовляю його на німецький чи на арабський кшталт, щоб люди могли правильно його написати".

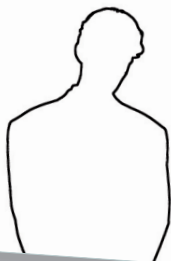

Тамара

"Моє ім'я з давньоєврейської перекладається як 'фінікова пальма'. Воно дуже поширене у Вірменії. Так називають багатьох дівчат на честь відомої цариці Тамари".

Саша

"З грецької Олександр перекладається як 'захисник людей'. У мене це ім'я асоціюється з багатьма відомими людьми".

1 Що в імені мені твоєму?

Ігор

"З давньонімецької моє ім'я перекладається як бог-захисник. Проте ще в давнину воно було поширене у слов'ян. Його носило багато київських князів".

Юк

"У мене французьке прізвище, бо мій батько француз. А ім'я моє типowo фризьке, хоч я не з Фризії".

Бушра

"Бушра означає 'гарна новина'. Мене так назвали, коли мені було шість років. Друзі часто називають мене просто Буш. Мені це подобається".

Твоє ім'я

Яке твоє ім'я і чи знаєш ти, чому тебе назвали саме так? Чи розкриває воно твою родинну історію? Як ти хочеш, щоб тебе називали?

Мої імена:

Ось що я про них знаю:

(Наприклад, на честь кого ти названий, що означає твоє ім'я.)

Ось як я хочу, щоб мене називали:

Упередження. А хто їх не має?

Упередження – це заочне судження про людину чи групу людей. Ти маєш готове судження ще до того, як познайомився з людиною чи групою людей. Кожен має упередження. Але вони не вроджені. Ти засвоюєш упередження з почутого, з показаного по телевізору, зі сказаного твоїми батьками чи друзями.

Тамара: “Насамперед я хочу, щоб у мені бачили людину. А вже потім інших має цікавити, хто я є “насправді”.

Щоб зрозуміти світ, ми спочатку ділимо все на групи. Це природньо, адже так пізнається світ. Наприклад, усе, що літає, дитина називає “пташка”. Коли вона бачить метелика, все одно каже “пташка”, бо і те, й те літає. І вже згодом дитина зрозуміє різницю. Так люди вчаться розрізняти речі.

Спочатку ми визначаємо людей за їх виглядом чи діями: датчани розмовляють датською, африканці мають темну шкіру, англійці п’ють чай, українці люблять сало з часником. Якщо придивитися пильніше, то можна побачити, що ці узагальнення не завжди правильні.

**Що таке упередження?
Упередження – це хибна думка,
яка складається щодо кого-,
чого-небудь наперед, без
ознайомлення, та пов’язане з
нею відповідне ставлення.**

Проте імідж певної групи часто містить негативні чи позитивні судження або упередження. Їх не так уже й просто змінити. Ти зустрів когось-небудь українця, який не любить сало з часником?

Яке це має значення?

Звісно, ти можеш думати все, що забажаєш. Та проблема упереджень в тому, що ти не бачиш людину як незалежну особистість, а лише як представника цілої групи: скейтер, кавказець, дурна білявка, селяк, гот, циган. Таким чином ти не помічаєш багато інших сторін людської особистості.

Альбіна: “Я хочу бути собою, а не кимось, ким мене бачать інші”.

Чи можна позбутися упереджень?

Ми всі влаштовані так, що бачимо те, що хочемо, чи те, що вже уявили. Саме тому ми не одразу усвідомлюємо, що зрозуміли щось невірно. Зазвичай це трапляється, коли знайомишся з людиною особисто. Тоді відмінності здаються не такими вже й серйозними. Але доки ти зважатимеш на відмінності, нічого не зміниться.

Завдання

1. Групи

Те, що ти робиш і відчуваєш, твоє походження, твої бажання – все це робить тебе унікальним, як і групи, до яких ти належиш: чоловік чи жінка, член спортклубу, фанат певної команди і т. ін...

А. Запиши 4 групи, до яких ти себе зараховуєш.

Б. Чи є якісь упередження щодо тебе? Чи вміщують тебе в якусь “шухляду”, де тобі не місце? В яку?

В. Запиши, чому це є (чи не є) упередженням.

Антирасистська демонстрація в Києві, червень 2007 року.

Багато відомих українських зірок, журналістів та спортсменів взяли участь в антирасистському марші у червні 2007р. у Києві. Завданням близько 400 учасників було привернути увагу громадськості до порушення основного права людини – бути вільним від расової дискримінації.

Валід Арфуш, генеральний секретар організації «SOS-расизм»: «Дуже важливим є розуміння людьми відсутності різниці між расами. Ми рівні. Люди різняться поведінкою та діями, а не кольором шкіри, національністю чи релігією».

Демонстранти закликали владу зробити усе необхідне для припинення расової дискримінації в Україні. Громадяни Нігерії, Анголи, Гамбії, Грузії, Бангладеш, Іраку та Ізраїлю неодноразово ставали жертвами расизму. Держава має реагувати на цей небезпечний процес, щоб не дати країні повернутися до середніх віків. Як член міжнародної спільноти Україна має виконувати свої міжнародні зобов'язання щодо дотримання усіх прав людини.

2 Нетолерантність: удар у відповідь?

Тамара й Сара на собі відчули, що упередження і незнання призводять до дискримінації. Вони наперед знають, що їх дискримінуватимуть. Ось їх поради щодо того, як на це реагувати.

Тамара: «Я вважаю, що іноді треба давати відсіч проявам нетерпимості.

“Вас, кавказців, понаїхало, і я покажу тобі, хто ти і що таке твоя нація”, - сказала мені вчителька перед усім класом. Я не стерпіла образи і гордо, так, щоб усі чули, відповіла їй: “Навряд чи ви знаєте про мою націю більше, ніж я. Але дещо

я вам нагадаю: мій народ перший у Європі прийняв християнство, а більшість східноєвропейських держав з'явилася набагато пізніше, ніж Вірменія”. І хоча я знаю, що такі суперечки безглузді, мені дуже хотілося поставити її на місце. Для мене це було важливо, щоб не почуватися приниженою».

Завдання

Дискримінація. Що це?
Ти вдаєшся до дискримінації, якщо позбавляєш людину чи групу людей прав та можливостей на основі ознак, які не повинні мати жодного значення.

Сара: “Позавчора якийсь літній чоловік у метро почав чіплятися до нас із подругою. Коли підійшов контролер, він сказав, що у нас, напевно, немає квитків, бо ми не можемо за них заплатити, а він мав проїзний квиток і вважав себе кращим за нас. Мовляв, там, звідки ми приїхали, люди лише на верблюдах їздять. Спочатку ми намагалися не зважати на нього, але він і далі ображав нас через наше походження. Тоді ми сказали, що ми німкені. Він розсміявся і відповів, що німецький паспорт не робить нас німкенями.

Моя подруга дуже образилася. Вона розгнівалася і вигукнула: ‘Тут я народилася, тут виросла і маю повнісіньке право називатися німкеню! Яке право ви маєте називати мене турчанкою?’ Чоловік не мав, що відповісти, й замовк”.

1. Гордість

Тамара пояснює, що пішла на конфлікт з учителькою, бо почувалася приниженою.

Що ти думаєш з цього приводу? Поясни свою згоду чи незгоду.

2. Реакція

А. Поясни, чому Сара та її подруга відчували себе дискримінованими.

Б. Яка ще реакція можлива за цих обставин? Обсудіть варіанти з сусідом (сусідкою).

3. Причини

Отже, коли йдеться власне про дискримінацію? Інколи розподіл може бути правильним і це не назвеш дискримінацією. У поданих ситуаціях придумай поважні та вигадані причини для розподілу.

А. Ти стоїш у черзі до клубу і бачиш, що комусь відмовлено у вході.

Поважна причина:

Вигадана причина (дискримінація):

Б. Однокласник (ниця) розповідає тобі, що не отримав (мала) бажаної роботи.

Поважна причина:

Вигадана причина (дискримінація):

Дати бій

Сара: “Я почала займатися бойовими мистецтвами, бо мені погрожував один хлопець. Усе почалося з його слів про євреїв. Я розповіла комусь, що живу біля синагоги. Він почув і сказав: ‘Чи це не єврейська церква? Її треба спалити’. Я розгнівалась, а він здивовано запитав, чи я не єврейка. Я сказала, що розповім про його слова директорові. Хлопець дуже занервував, почав казати, що він не те мав на увазі. Але я все одно пішла до директора. Той поставився до моєї скарги дуже серйозно, і хлопця було покарано. Але на цьому історія не скінчилася. Хлопець дуже розізлився і переказав через подружку, що вб’є мене. Я боялася вийти з дому. Що мені було робити? Тоді я пішла на курси бойових мистецтв. Я займаюся вже півтора року і відчуваю набагато впевненіше”.

З А тобі слабо?

Як ти реагуєш, коли когось ображають чи піддають дискримінації? Діяти в такій ситуації не завжди просто. Юкові та Сарі погрожували у школі в Голландії. Саша та Ігор живуть в Україні і також не завжди можуть вільно говорити про всі аспекти свого «Я».

Ігор: “Мій тато – єврей, моя мама – татарка. Себе ж я вважаю євреєм. Я не стикався з проявами антисемітизму. Проте відчуваю незатишно в компаніях, де розповідають анекдоти про євреїв. І хоча я не відчуваю небезпеки, я не певен, що готовий сказати, що я єврей”.

Покинути школу

Юк: “З мене знущалися в старій школі. Ображали через те, що я гей. Часто навіть били. Вам годі й уявити, як воно було. Звісно, я хотів, щоб хтось щось зробив. Завжди хочеться справедливості, однак я боявся. З друзями з початкової школи я розстався, коли перейшов до середньої. Можна

поскаржитися вчителям, але коли ти не маєш підтримки, не так просто вказати на винуватців. Я навіть не певен, що вчителі могли чимось зарадити. Мій класний керівник говорив із класом, однак це нічого не змінило. У новій школі я не маю проблем. Мене просто сприймають таким, який я є. Я добре ладнаю з іншими”.

Гомофобія
Упередження і страх можуть призводити до дискримінації та насильства щодо гомосексуалів.

Антисемітизм
Антисемітизм – це упередження чи ненависть до євреїв.

Гомосексуалами не стають

“Дивно, але дехто вважає, ніби геєм стають у дорослому віці. Ти не стаєш геєм – ти народжуєшся ним. Загалом я б не наважився вільно гуляти по вулиці зі своїм хлопцем. Можна переконати себе, що це тобі байдуже, і просто йти вулицею з високо піднятою головою. Та цього не досить, якщо ніхто не стане на твій захист і не дасть відсіч кривдникам”.

Саша: “Я студент і працюю. Я не намагаюся приховувати, що я гей. Але й говорити про це відкрито не ризикую. На роботі лише найближчі друзі знають про мене. Я думаю, що моє керівництво воліло б про це не знати, бо тоді довелося б якось реагувати, а ніхто не хоче бути звинуваченим у дискримінації. Тому ми

мовчимо. У мене відчуття, що я брешу, хоча насправді я просто не все розповідаю. Мені б не хотілося на собі відчувати негативні наслідки такого зізнання”. Хлопці-геї, яким запропонували дати інтерв’ю, відмовилися, пояснюючи, що це ризиковано. Навіть Сашко сказав, що не наважиться помістити своє фото на сторінках публічного видання. “Коли мене запитують, що значить бути геєм в Україні, я не поспішаю сказати, що це легко. Просто про це не варто говорити, і тоді ти не матимеш проблем. Я не боюся про це говорити, однак не певен, що це не викличе негативної реакції і не матиме для мене поганих наслідків. Не знаю, як би склалося моє життя, якби я не приховував, що я гей”.

Завдання

1. З ким ти розмовляєш?

А. Хлопець запитав Сару, чи вона єврейка. Її відповідь адекватна?

Так, тому що...

Ні, тому що...

Б. Як би ти відреагував, якби хтось зробив подібне зауваження про церкву, синагогу чи мечеть?

2. Будучи щирим

А. Що люди навколо тебе кажуть про гомосексуальність?

Б. Ти вважаєш це нормальним? Поясни свою відповідь.

В. Чи говорять хлопці і дівчата про гомосексуальність по-різному? Поясни свою відповідь.

3. Як щодо тебе?

А. Кожен був свідком дискримінації чи образ. Що можна зробити в такій ситуації? Пригадай і опиши подібну ситуацію з власного досвіду

- Ось, що сталося...
- Ось, що я зробив...
- Я був собою (не)задоволений...
- Ось, що я міг би зробити...

Б. Зараз із друзями вибери одну ситуацію. Разом подумайте над кращим її розв’язанням. Запишіть його.

Група дітей під час візиту до Музею ромської культури в Брно, Чехія, 2007 року.

4 Рома та сінті в Європі – до кращого майбутнього

Александар та Роберт – цигани. Александар живе в Берліні (Німеччина), а Роберт – у Хорватії. Кожен із хлопців має свій досвід дискримінації та протидії несправедливому ставленню.

У всьому світі живуть мільйони рома та сінті, більшість із них – у Європі. Їх часто називають “цигани”, а це слово має негативне значення. Колись основою культури цього народу був кочовий спосіб життя. Тепер більшість ромів живуть на одному місці. Дискримінація та відокремленість характерні для багатьох ромів та сінті. Вони стикаються з расистською жорстокістю, безробіттям

та бідністю. Ромів та сінті переслідували завжди. Вони також стали жертвами Голокосту. Починаючи із занепаду комунізму в 1989, їх життя в багатьох місцях погіршилося. У східній та південно-східній Європі націоналізм призвів до жорстокості щодо ромів та сінті. Зараз багато людей беруть участь у проектах проти упереджень та дискримінації та за рівність прав.

Роберт: “Я на собі відчуваю упереджене ставлення до ромів. Часто, коли я знайомлюся з людьми, то помічаю, що їхнє ставлення до мене досить стримане. Я до цього звик, тому даю людям час дізнатися про мене більше. Я стежу за собою. Завжди маю охайний вигляд та культурно поведжуся. Через якийсь час більшість людей

розуміють, що я цілком нормальна людина, і приймають мене таким. Інколи в мене бувають проблеми. Наприклад, коли я шукав роботу, то домовився по телефону про зустріч із менеджером. Але, коли ми зустрілися, було видно, що він не чекав побачити рома. І зрештою відмовив мені в роботі. Так не чесно.

Завдання

Антирасистська демонстрація в Бухаресті, Румунія, 2007 рік. Напис на плакаті: "Ромам заборонено тут знаходитися!"

Я вважаю, що люди не розуміють ромів. Це видно з того, що вони говорять і пишуть про нас. Якби вони прийняли нас як рівних, це мало б позитивний вплив і заохотило б моїх співвітчизників-ромів інтегруватися в суспільство. Сьогодні роми в Хорватії мають свої асоціації, і ми прагнемо, щоб суспільство позбулось упереджень щодо нас. Часом я співпрацюю з ромською недержавною організацією "Краще майбутнє".

Александр: "Часто можна почути, що Нойкьольн у Берліні – це погане місце, бо там дуже багато іноземців. Я гадаю, що інше походження – це перевага. Ти маєш більше досвіду. Але тоді ти можеш стати жертвою дискримінації. Якось я прогулювався з кількома друзями-мусульманами. Я був єдиний у компанії, хто носив хрест. У цей час кілька молодиків, також мусульман, підійшли до моїх друзів і сказали: "Що ви робите поряд з цим типом? Він циган, християнин". А друзі

відповіли: "Нам начхати, він наш друг". Але потім сказали мені, що було б краще, якби я не носив хреста. Щодо слова "циган", то я навіть не сприймаю його. Тут так називають усіх вихідців з колишньої Югославії. Та це мене не обходить. Коли я кажу, що живу в Нойкьольні, одразу відчуваю вороже ставлення. Боюся, що це може також негативно вплинути на отримання освіти. У Нойкьольні є багато гарного. Мені подобається жити в Нойкьольні, але не подобається, коли його обливають брудом. Якесь молодики наламають дров, і через них створюється громадська думка: "Знову заворушення через цих іноземців".

1. Рома та сінті

А. Як вважаєш, чому люди віддають перевагу словам "рома та сінті", а не слову "циган"?

Б. Що ти думаєш про реакцію Александра на слово "циган"?

В. Чи часто ти зустрічаєшся з упередженням щодо ромів і сінті? Як ти реагуєш? Як іще можна було б реагувати?

2. Дискримінація

А. Наведи два приклади дискримінації, про які тут написано.

Б. Наведи два приклади протидії дискримінації.

3. Добра справа

А. Що ти знаєш про населення ромів та сінті в своїй країні? Пошукай інформацію в Інтернеті.

Б. Дізнайся, які організації у твоїй країні борються за рівні права для ромів та сінті.

У минулому вчені намагалися поділити всіх людей на так звані "раси". Деякі з них дотримувалися думки, що біла раса найкраща. Євреїв також вважали окремою расою. Це зовсім невірно, бо всі люди є однією расою – людською.

5 Чи справді існують різні раси?

Расизм

Расизм поділяє людей на групи на основі фізичних характеристик, визначаючи одні групи нижчими за інші. Сьогодні ще можна почути слово "раса", але вчені його більше не вживають. Ідея про раси виникла в 19–20 століттях, коли людей поділяли на раси залежно від кольору шкіри та зросту.

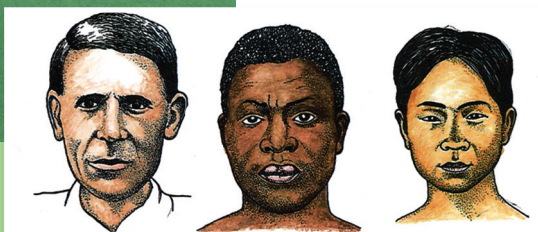
Коли європейці дізналися більше про людей в інших частинах світу, вчені вирішили описати різні народи і показати різницю між ними.

Антисемітизм

Слово "антисемітизм" означає ненависть до євреїв, а також різні упередження, деякі з яких зародилися ще в середні віки. На той час християн була більшість, і вони з великою підозрою ставилися до євреїв через їхні вірування. Євреїв часто виганяли з роботи й переслідували. У 19 столітті їх сприймали як окрему расу. Антисеміти вважали їх нижчими і небезпечними. Сьогодні євреї є меншиною, але вони рідше стають жертвами дискримінації через релігію. Нині євреї не є соціально чи економічно слабкими. Вони мають можливість знайти хорошу роботу. Але одне упередження, що зародилося століття тому, й досі існує: начебто євреї готові на все, аби збагатитися й стати могутніми, навіть нечесним способом. Розвіяти це упередження – основна мета боротьби з антисемітизмом.

Вимірювання черепів

На цьому фото дітям з острова Урк, Голландія, міряють черепи (1910 р.). Вважалося, що на основі даних, отриманих від вимірювання черепів, носів та зросту, можна дуже чітко описати всі раси. Нацисти у гітлерівській Німеччині намагалися знайти параметри ідеальної раси. Вони називали "білу арійську расу" вищою расою.

Расизм

Расизм починається, коли ти вважаєш людину гіршою за себе через колір її шкіри, культуру чи походження. Тоді ти ставишся до людини як до нижчої істоти і виключаєш її із суспільства. У цьому випадку расизм подібний до дискримінації.

Та це ще не все. Серед них були такі, що вважали "білу расу" вищою. Цим користувалися для виправдання панування над народами в Америці, Азії та Африці. Багато хто запекло виступав проти змішування рас. Ці настрої були дуже поширені навіть серед політиків. Сьогодні правда полягає в тому, що всі люди є однією расою. Безумовно, зовні ми різні, але це жодною мірою не визначає наші здібності. Здібності залежать від інших факторів.

Завдання

1. Розподіл

Наведи причини, з яких науковці раніше поділяли людей на раси, але тепер цього не роблять.

2. Расизм та антисемітизм

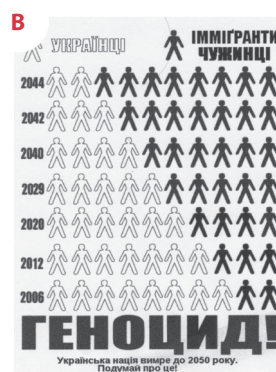
Визнач, що кожна з фотографій має спільного з расизмом, антисемітизмом чи дискримінацією. Поясни, позитивним чи негативним є образ. Чому ти так думаєш?

А. Монумент при вході у львівське гетто часів Другої світової війни. Його поставлено у 1992 році як вшанування пам'яті євреїв – мешканців міста, замордованих нацистами під час окупації.

Б. Це фото було зроблене у Хорватії у 2006 році.

В. Такі листівки були розповсюджені в Інтернеті та на вулицях Києва активістами однієї з радикальних політичних партій.

Г. Банер "Coexist", що висів на зустрічі Шерон Стоун з палестинськими та ізраїльськими дітьми.

3. Ілюстрації

Підбери ілюстрацію, яка свідчить про расизм, антисемітизм та/чи дискримінацію. Напиши, що це, звідки вона, хто її зробив і чому.

Мохамед Аллах – професійний футболіст з Голландії (праворуч) обіграє Робіна Неліссена.

Без причини

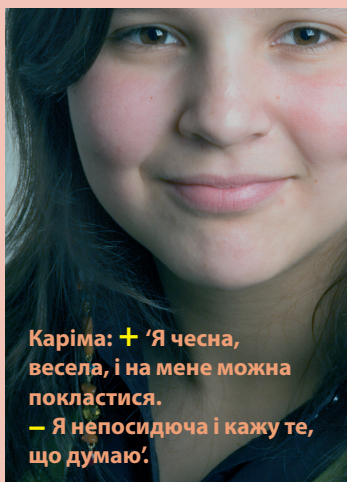
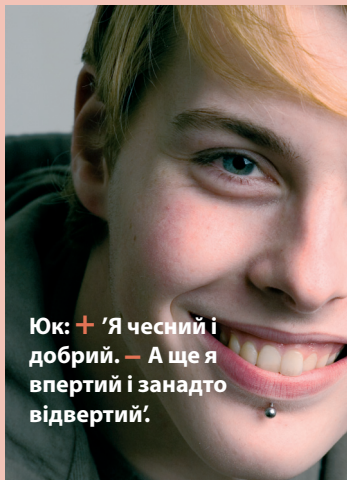
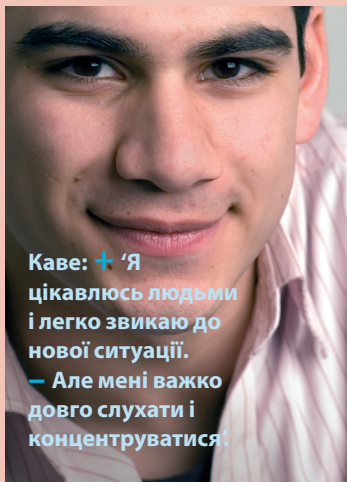
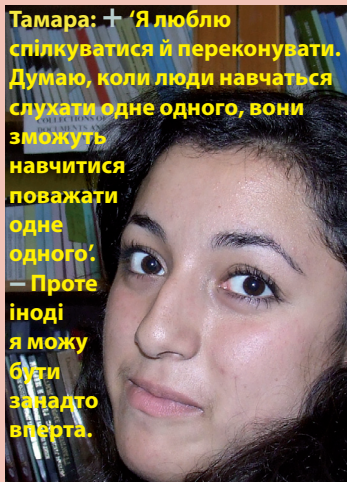
“Коли я намагався влаштуватися на роботу чи хоча б знайти літній заробіток, усе стало до болю зрозуміло. Я знайшов роботу останній із класу. Часто, щойно чули моє ім'я, мені відмовляли ще по телефону”. Звісно, може статися, що ти не сподобався роботодавцю. Наприклад, через те, що прийшов на співбесіду із запізненням чи твій телефон дзвонив під час бесіди. Однак твоє ім'я, стать, колір шкіри чи походження не можуть бути причиною відмови тобі в робочому місці. Це вже дискримінація. Бо жоден з цих факторів ніяк не впливає на твої здібності.

Дискримінація, упередження і расизм. Це місткі слова. І дуже часто не можна з цим нічого вдіяти. Але ти маєш бути певен, що в твоєму класі чи районі створено гарну атмосферу. З класом можна розробити план об'єднання людей. На цій сторінці молоді люди з Нідерландів обговорюють, що можна зробити для кращих відносин між різними групами.

6 Як з цим боротися?

На перший погляд усі здаються різними. Але коли ти дізнаєшся про людину більше, то завжди можна знайти спільні риси. Які спільні риси ти маєш з іншими? Юк та дві дівчинки вважають, що вони всі дуже приязні.

Контакт

Молоді люди мають більше говорити про те, що можна зробити, щоб люди стали ближче одне до одного. Адже так необхідно, щоб люди встановлювали міцні зв'язки між собою. Це необхідно, бо ми всі дуже боїмося невідомого. Дехто каже, що єдиний вихід – жити разом і ходити до школи разом.

Дія

Каріма вважає, що за будь-якої можливості необхідно робити щось проти дискримінації: "Потрібно виявляти винуватих та карати їх. Вони мають усвідомити, що їхні дії невірні. Також необхідно

залучати батьків. Інколи це дуже допомагає. Наприклад, мені було б дуже соромно, якби мої батьки дізналися, що я знущалася з інших або дискримінувала інших".

Тамара:

"Тільки тоді, коли ти готовий дати відсіч дискримінації, винуватці змушені відступити".

Обзивання

Безумовно, виховання є дуже важливим. Але в школі, особливо в класі, важлива також поведінка однолітків. Потрібно триматися один одного. Чи нормально обзиватися? Не дуже.

Завдання

1. Позитив

Запиши три свої гарні якості.

1

.....

2

.....

3

.....

2. Роби, як вони

Знайди трьох однокласників, з якими в тебе найбільше спільного (не найкращих друзів). Разом оберіть одну якість. Подумайте, як її можна зобразити. Зобразіть для решти класу. Сфотографуйтеся.

3. Що ти робитимеш?

A. Попрацюй зі своєю групою. Разом вирішіть, що потребує покращення. Відмітьте:

- наш клас
 - наша школа
 - наша місцевість
 - інше
-

Виберіть, над чим ви хочете працювати

- контакт
 - дія
 - обзивання
 - інше
-

B. Напишіть план роботи. Яку проблему ви обрали, що хочете змінити, як діятимете.

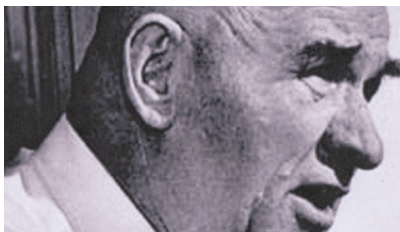
B. Придумайте слоган та зробіть постер, що закликав би решту приєднуватися до вашої діяльності.

G. Презентуйте ваш постер. У класі виберіть найкращий план і виконайте його.

Завдання

Роза Паркс (1913-2005)

Генерал П. Григоренко
(1908-1987)

Рігоберта Менху (1959)

Наваль ель Саадаві (1931)

Нкосі Джонсон
(1989-2001)

Анг Сан Суу Куй (1945)

1. Твій герой

Ці люди боролися і борються проти дискримінації, расизму і за рівні права для всіх, не вдаючись до насильства.

Доповни кожен опис. Додай ім'я особи й країну походження.

1. Як і її батько протидіє гнобленню індіанців майя на кавових та цукрових плантаціях в горах
2. Активно виступав за права національних меншин та політичну свободу. Будучи висланим з рідної країни, продовжував привертати увагу світової громадськості до порушення прав людини в
3. не була готова сидіти в кінці автобуса й зайняла місце "лише для білих". Так почалась її боротьба за рівні права чорних в
4. є автором книги "Приховане обличчя Єви". Письменниця з боролася проти жорстокого ставлення до жінок.
5. У дуже юному віці з почав боротьбу за права дітей з вірусом ВІЛ/СНІДу.
6. Перебуваючи багато років під домашнім арештом, продовжувала мирну боротьбу за права людини та демократію в

Сполучені Штати Америки

Бірма (М'янма)

Південна Африка

Гватемала

Єгипет

Радянська Україна

2. Вірш про радянський паспорт

По длинному фронту
купе
и кают
чиновник
учтивый
движется.
Сдают паспорта,
и я
сдаю
мою
пурпурную книжицу.
К одним паспортам -
улыбка у рта.
К другим -
отношение плевое.
С почтеньем
берут, например,
паспорта
с двухспальным
английским левою.
Глазами
доброго дядю выев,
не переставая
кланяется,
берут,
как будто берут чаевые,
паспорт
американца.
На польский -
глядят,
как в афишу коза.
На польский -
выпяливают глаза
в тугой
полицейской слоновости -
откуда, мол,
и что это за
географические новости?
И не повернув
головы кочан
и чувств
никаких
не изведав,
берут,
не моргнув,
паспорта датчан
и разных
прочих
шведов...

Володимир Маяковський

Цей вірш написано російським поетом В. Маяковським на початку 20 ст. Як ви думаєте, чим пояснюється різне ставлення до пасажирів поїзда з боку чиновника?

Наведіть приклади, де в сучасній Україні можна побачити таке саме ставлення до іноземців з різних країн?

Знайдіть приклади дискримінації в молодіжному середовищі в сучасному житті, про які йдеться в кінофільмах, у літературі, в популярних піснях...

Цей зошит є частиною більшого блоку навчальних матеріалів, що торкаються трьох основних тем:

1. Історія євреїв та антисемітизм у Європі до 1945 року;
2. Сучасний антисемітизм у сьогоденній Європі;
3. Упередження, дискримінація, расизм та антисемітизм.

Матеріали адаптовані для використання в школах декількох країн та доступні на державній мові кожної з країн-учасниць проекту. В усіх випадках матеріали готувалися Офісом демократичних інституцій та прав людини ОБСЄ та Домом Анни Франк у співробітництві з експертами кожної окремої країни.

OSCE/ODIHR

Організація з безпеки та співробітництва в Європі це організація з безпеки, до якої входять 56 країн-учасників з Європи, Північної Америки та Центральної Азії. Її Офіс демократичних інституцій та прав людини підтримує ініціативи в сфері толерантності, протистояння дискримінації, прав людини та демократії. Додаткова інформація за адресою www.osce.org/odihr

Дім Анни Франк

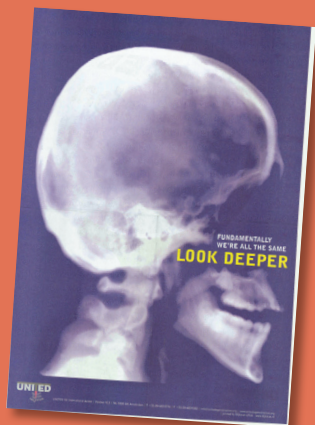
Дім Анни Франк зберігає схованку Анни Франк, де зараз розташовано музей. Дім Анни Франк займається поширенням ідеалів Анни, причому не лише у зв'язку з її життям та історією, але й з огляду на їх важливість для сучасності. Задля боротьби з сучасними формами антисемітизму, расизму, ксенофобії та для розвитку толерантності і поваги до інших організація втілює численні освітні проекти. Додаткова інформація за адресою www.annefrank.org

Український центр вивчення історії Голокосту

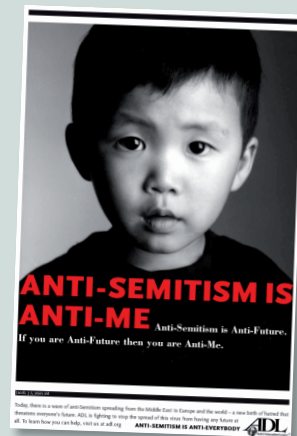
Український центр вивчення історії Голокосту працює з березня 2002 року. Він є неурядовою громадською науково-освітньою організацією. Був створений при Інституті політичних та етнонаціональних досліджень національної академії наук України. Центр займається комплексними науковими та педагогічними дослідженнями в царині вивчення історії Голокосту, долі європейських євреїв у часи нацизму та Другої світової війни. Додаткова інформація за адресою www.holocaust.kiev.ua

Асоціація "Нова Доба"

Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін "Нова Доба" зареєстрована 25 квітня 2001 року у Міністерстві юстиції України. Асоціація "Нова Доба" діє з метою сприяння якісному розвитку історичної та громадянської освіти у вітчизняних навчальних закладах задля поліпшення процесу демократизації суспільного життя України. Є Всеукраїнською громадською організацією викладачів історії та суспільних дисциплін із 24 колективними регіональними членами. Асоціація "Нова Доба" представляє професійні інтереси педагогів із 24 колективних членів Асоціації з різних регіонів України. www.novadoba.org.ua

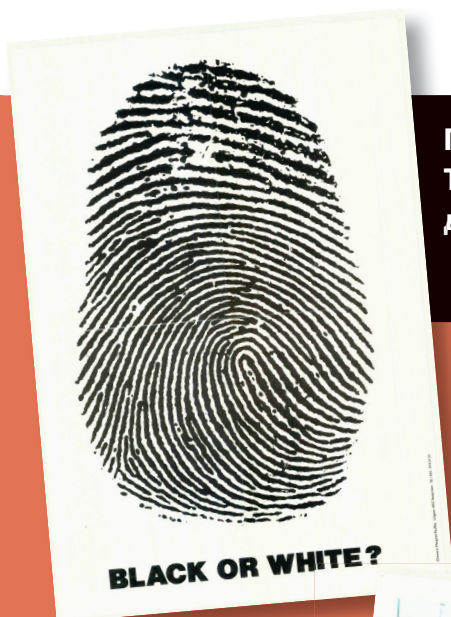
Дивись глибше. В основі ми всі однакові.

8 Кампанії з протидії. А ти?

Антисемітизм – це анти-я.
Антисемітизм – це анти-майбутнє.
Якщо ти проти майбутнього – ти проти мене.

По всій Європі люди активно протидіють різним формам дискримінації. Тут ти бачиш постери деяких кампаній, що агітують проти упереджень та дискримінації.

Чорний чи білий?

Чи є расисти у Фінляндії?

Завдання

1. Існують сотні постерів, що закликають людей протистояти нетолерантності. Вибери постер, який сподобався тобі найбільше, й запиши, чому саме.
2. У малій групі оберіть аспект дискримінації, яким ви переймаєтесь найбільше, та придумайте слоган чи символ, який доніс би цей аспект до більшої кількості людей. Разом створіть постер.

Редколегія **Текст:** Інеке Мок, Вільгельм-Пієтер ван Ледден, Карен Полак (Дім Анни Франк) **адаптація:** Анатолій Подольський, Олександр Войтенко, Віталій Бобров **переклад:** Віталій Бобров **Дизайн:** Карел Оостінг, Маттіас Е. Кайл, Руслан Руденко **Друк:** ДГВПП "Зовнішторгвидав України" **Наша подяка:** Мохамеду Аллаху (Асоціація Maroquistars), Ешли, Бушрі, Єві, Южу, Карімі, Каве, Сарі, Ірою, Тамарі, Олександрю **Фото:** Ingrid van Voorthuijsen, Kirsten Blitz, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (VNT 37:3 1838), FCUphotos/Nick de Kruijk, David Silverman/Getty Images, Amnesty International, Centre For Creative Arts/University of KwaZulu-Natal, Reporters/AP; Chris Robinson/Amnesty International, Don Cravens/Time&Life Pictures/Getty Images, Anti-Defamation League, United for Intercultural Action.

Ми намагалися зазначити усіх власників прав на фото в цьому виданні. Якщо Ваші права на фото не були відповідним чином згадані, будь ласка зверніться до Дому Анни Франк.

